

11. Професионално обучение и повишаване на квалификацията

Добрата квалификация, като водещ фактор за производителността и ефективността на работниците и служителите, остава важен приоритет в политиката по управление на човешките ресурси в дружеството в условията на икономическа криза.

Крайната цел на квалификационните мероприятия е работниците и служителите да бъдат по-добре подготвени и мотивирани за да се осигурява производството на висококачествена и високотехнологична продукция.

През първото тримесечие на 2010 година няма проведени курсове за придобиване на професионална квалификация.

12. Подържане на здравословни и безопасни условия на труд

За осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд в “Бесттехника ТМ-Радомир” ПАД се съблюдават действащите нормативни изисквания и регулярно се провеждат: начален инструктаж; инструктаж на работното място; периодичен инструктаж. При смяна на технологичен процес и при отсъствие от работа повече от 45 дни, независимо от причините, допълнително се провежда извънреден инструктаж.

През първото тримесечие на 2010 год. в дружеството са започнали работа 9 работника, които са преминали начален инструктаж и инструктаж на работното място.

В дружеството са утвърдени правила и изисквания за осигуряване на безопасни условия на труд. На работниците регулярно се осигуряват лични предпазни средства, съобразени с характера на извършваната от тях дейност.

Изготвени са инструкции по техника на безопасност и охрана на труда и са поставени на работните места в цеховете. Поддържа се регистър на трудовите злополуки. Ежемесечно се проверяват преносимите ел.инструменти, проверките се отразяват в дневници.

В производствените корпуси са поставени телефонни номера на Инспекция по труда - Перник с цел изпращане на съобщения за възникнали злополуки и аварии.

В дружеството е осигурено обслужване на работниците и служителите от служба по трудова медицина “Интермед Консулт” ЕООД – гр. София.

В началото на 2010 год. с протоколи са определени работни места подходящи за трудоустрояване на лица с намалена трудоспособност на основание чл.315, ал.1 от КТ, работни места подходящи за хора с увреждания на основание Закона за интеграция на хората с увреждания, чл.27, ал.1 и работни места забранени за жени до 35 години.

През м. март 2010 год., съгласно изискванията на чл.281 от Кодекса на труда и чл.73./1/, т.3 и чл.10, ал.1 от Правилника за безопасност и здраве при работа в електрически уредби на електрически и топлофикационни централи и по електрически мрежи (ДВ бр. 34/2004 год.), бе проведено обучение за квалификационна група за електробезопасност при работа по електрообзавеждане с напрежение до 1000 V от кооперация “ЕЛЮ1” – гр.София на лицата, които обслужват и ръководят работи в тях.

Съгласно изискванията на Наредба №РД – 07-2 от 16.12.2009 год. за условията и реда за провеждане на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд бяха определени със заповеди видовете инструктажи по здраве и безопасност при работа, които ще се провеждат в Дружеството и длъжностните лица, които ще ги провеждат.

Във връзка с Наредбата №РД – 07-2 бяха актуализирани програмата за провеждане на начален инструктаж по безопасност и здраве при работа, програмата за инструктаж на работното място и програмата за провеждане на периодичен инструктаж.

Съставен е график за провеждане на обучение на работниците през 2010 год. по „Наредбата за безопасна експлоатация и технически надзор на повдигателните съоръжения”, „Наредбата за устройството и безопасната експлоатация на преносните и разпределителните газопроводи, на съоръженията, инсталациите и уредите за природен газ” и „Наредбата за устройството и безопасната експлоатация и технически надзор на съоръженията под налягане”.

13. Екология и опазване на околната среда

В дружеството се води дневник за отпадъците, в който всеки месец се записват дали са генерирани /изкарани/ от цеховете отпадъци: стружки и изрезки от черни метали; опаковки съдържащи остатъци от опасни вещества; филтърни материали, кърпи за изтриване; смесени битови отпадъци; оловни акумулаторни батерии; смазочни и масла за зъбни предавки и флуоресцентни тръби.

В РИОСВ – Перник е представен План за управление на разтворителите за 2009 година за одобрение и съгласуване.

През март 2010 година е изготвена и предоставена на РИОСВ информация относно химичните вещества и препарати, класифицирани като опасни въз основа на физико-химичните им свойства.

През март 2010 год. в Регионалната инспекция по околната среда и водите във връзка с изискванията на Наредба № 9 от 28.09.2004 год. чл.10 са изпратени 7 бр. годишни отчети за образувани производствени или опасни отпадъци.

Има сключен договор между „Бесттехника ТМ – Радомир” ПАД и „Радомир Метал Индъстрийз” АД за приемане, отвеждане и пречистване на отпадъчните води.

Има сключен договор между „Бесттехника ТМ – Радомир” ПАД и „Балбок инженеринг” АД – гр. София за предаване и приемане за обезвреждане на опасни отпадъци.

14. Инвестиционна дейност

През първото тримесечие на 2010 година отчетната стойност на дълготрайните материални активи не се променя в резултат на извършени инвестиционни разходи. През тримесечието не са заприходявани дълготрайните материални активи.

По своята същност, извършваните в дружеството инвестиционни разходи представляват както новопридобити ДМА (на лизинг и новозакупени), така също и основни ремонти, модернизация и реконструкция, които увеличават отчетната (първоначална) стойност на машините, оборудването и сградите.

Салдото в края на март на разходите за придобиване на ДМА е в размер на 2 937 хил. лева. Тук се включват:

- Корпус 20 - 860 хил. лева;
- склад за мобилизационна готовност - 278 хил. лева;
- жилищни сгради - 414 хил. лева;
- основен ремонт на Корпус 7 - 608 хил. лева;
- основен ремонт на Корпус 12 - 479 хил. лева;
- основен ремонт на Корпус 13 - 204 хил. лева;
- помпено помещение в Корпус 20 - 94 хил. лева.

Гореизреденото представлява предимно разходи по строителството и незавършени основни ремонти на сградите. След окончателното им завършване, с тези разходи ще се увеличи отчетната (първоначална) стойност на съответните дълготрайни материални активи.

През отчетния период дружеството не е извършвало финансова инвестиционна дейност.

15. Качество на произвежданата продукция

Акционерното дружество разполага с добре организирано складово стопанство - главно с оборудвани закрити складови помещения, които осигуряват съхраняването на необходимите за производството материали, комплектоващи изделия и елементи, а също така и спомагателни материали и консумативи.

Съществуващите складови помещения осигуряват съхраняването на материалите с необходимите качества и сигурност.

Всички налични материали в складовите помещения имат необходимата идентифицираща маркировка, картотекират се с всички необходими данни за тях и придружителни документи за произход, технически характеристики, качество, количество, дата на производство и закупуване, складиране и др. Складовите помещения разполагат с необходимата подемна техника - кранове с товароподемност до 12,5 t и с електроповдигач за оперативна работа.

В Дружеството има добре организиран входящ контрол на всички постъпващи материали, комплектоващи изделия и елементи, и спомагателни материали, необходими за производството. Организацията, реда и задълженията на отделните длъжностни лица по изпълнението на входящия контрол, документите, които се съставят и други изисквания са посочени в Основна процедура ОП 7.4-2-0 "Проверка на закупения продукт".

Входящият контрол се провежда въз основа на изискванията на техническата документация, изискванията на възложителя (купувача), нормативно-техническите документи отнасящи се за съответния материал, изделие и по преценка на инспектора по входящ контрол според придружителните документи (сертификати за качество, опаковъчни листа, паспорти и др.). За доказване на необходимите качества на материалите се извършва допълнителен разрушителен или безразрушителен контрол, химически анализ, спектрален анализ и проверка

на механичните свойства. При констатиране на отклонения в качеството и изискванията, входящите материали се отклоняват и не се допускат в производството.

За по-важните видове технологични процеси са разработени фирмени процедури и технологични инструкции с определени изисквания за качеството им извършване. В Дружеството е документирана Система по управление на качеството съгласно изискванията на ISO 9001:2000. Същата е сертифицирана от TUV NORD със сертификат № 44 100 077024.

Удължаване валидността до 2012 г. на Сертификатите за произвеждане на заварени метални конструкции съгласно DIN 18800-7 и DIN 15018, за системата на качеството на заваръчните процеси в дружеството съгласно EN ISO 3834-2, издадени от немската сертификационна организация SLV Halle а също така и за поддържане, ремонтване и преустройство на мостови, козлови щабелни кранове и релсовите пътища към тях издадено от "Държавна агенция за метрологичен и технически надзор"(притежава Удостоверение №340 от 11.04.2008г.),

EN ISO 3834-2 е доказателство за качеството на произведените заварени конструкции, за контролирането на заваръчните процеси, за проследимостта на използваните материали и за изпитването на крайната продукция чрез всички методи за безразрушителен контрол.

Контролът на качеството на заваръчните работи се извършва от висококвалифицирани инспектори по технически и качествен контрол с висше образование. Безразрушителният контрол се извършва от акредитирана лаборатория "НДТ ЕКСПРЕС" ООД, гр. Перник, с която е сключен договор за извършване на контрол на съоръжения с повишена опасност, в това число и газови съоръжения и инсталации. Лабораторията е съоръжена с достатъчна апаратура за извършване на ултразвуков, рентгенографичен, магнитнопрахов и капиларен /цветна дефектоскопия/ контрол.

Непрекъснатото подобряване на СУК е тясно свързано с анализа на данните и предприемането на коригиращи и превантивни действия. Предприемането на коригиращи и превантивни действия в Дружеството е регламентирано в процедура ОП 8.5-1-0

16. Просрочени вземания и задължения и събирането им по съдебен ред

До първо тримесечие на 2010 год. за „Бесттехника ТМ-Радомир” публично АД има известна промяна по водените от дружеството съдебни дела, предвид движението им през различните съдебни инстанции.

Исковете са на обща стойност 4 752 770 лв. – главници и лихви. По част от делата до края на това тримесечие на 2010 год. на „Бесттехника ТМ-Радомир” ПАД са присъдени около 2 438 326 лева. Част от тях са за недължими задължения и по присъдени вземания на дружеството, както и по обявени за нищожни административни актове. По друга част от делата са присъдени суми, но поради обжалването им от насрещната страна в процеса решенията все още не са влезли в сила с годни титули за изпълнение.

В посочения период срещу „Бесттехника ТМ-Радомир” Публично АД се наблюдава увеличаване на предвените вземания по облигационни и търговски спорове възлизащи общо на 2 108 хил.лева. От тях за 322 890 лв. са разплатени с наложените на дружеството запори по сметки, както и с доброволни плащания от страна на дружеството. По някои от делата, предвид дължимостта им, дружеството е направило признание на исковете или е сключило споразумение за разсроченото им изплащане.

Има повишаване в броя и размера на задълженията по трудовите дела, тъй като все още не са погасени изцяло претенциите на такива взискатели за 46 248 лева.

През първо тримесечие на 2010год. по водените от и срещу „Бесттехника ТМ-Радомир” публично АД съдебни дела обобщение на показателите е посочено в следващата се таблица:

№ по ред	Съдебни дела, водени от и срещу "Бесттехника ТМ - Радомир" ПАД до 31.01.2010 година	Претендирана сума в хил. лева
1	Облигационни/граждански и административни дела, водени от дружеството	4 752
2	Присъдени на дружеството вземания	2 438
3	Граждански/облигационни и трудови дела, водени срещу дружеството	2 108
4	Присъдени вземания на работници и служители	46

Задълженията по изпълнителни дела са увеличени на база присъдени суми по влезли в сила решения към I-во тримесечие, които не са удовлетворени изцяло. Същите частично се припокриват със сумите по водените срещу дружеството дела, като частичното изплащане е следствие от наложените запори.

До края на първо тримесечие на 2010 год. не се наблюдава съществена промяна по изплатените от „Бесттехника ТМ-Радомир” ПАД задължения по влезли в сила съдебни решения. Изпълнението на задълженията към контрагенти от дружеството е затруднено в следствие на настъпването на общо икономическата финансова стегнация, провокирала тяхното своевременно претендиране и присъждане, така и водеща до оскъпяването им през способите на принудителното изпълнение, чрез които са блокирани и сметки на дружеството. Неблагоприятни за дружеството са нерегулярните парични постъпления, предвид намаляване на договорната обезпеченост и замразяване на вече договорени позиции за изработка от предприятието ни в сравнение с този период на 2009 година.

17. Кредитна експозиция

Към края на първото тримесечие от 2010 година задълженията на дружеството към „ОББ“ АД са в размер на 7 137 хил. лева. Към тази сума следва да се добави и размера на ползваните банкови гаранции.

В следващата таблица са посочени размерите на разрешените и усвоените суми по общата кредитна експозиция на „Бестехника ТМ-Радомир“ ПАД към банката, към 31.03.2010 година.

EURO

№ по ред	Вид на кредитното задължение	Договорен лимит	Кредитни задължения
1	Кредитна линия	2 700 000	2 694 593
2	Инвестиционен кредит	1 000 000	954 069
3	Лимит за банкови гаранции	2 700 000	677 078
Обща кредитна експозиция		6 400 000	4 325 740

Обезпечение за банката по общата кредитна експозиция е особен залог на търговското предприятие „Бестехника ТМ-Радомир“ АД.

18. Дейност в областта на научните изследвания и проучвания

Дружеството не извършва научно-развойна дейност на този етап.

19. Движение на акциите

Дружеството е публично АД.

През първото тримесечие на 2010 година на фондовата борса са изтъргувани акции на „Бестехника ТМ-Радомир“ ПАД в обеми, както следва:

№ по ред	Месеци на 2010 година				№ по ред	Тримесечия на 2010 година				% от минималния среднодневен обем от 2000 акции
	Месец	Брой акции	Брой работни дни	Среднодневен обем		Тримесечие	Брой акции	Брой работни дни	Среднодневен обем	
1	Януари	47	20	2	1	Първо тримесечие	447	62	7	0,36%
2	Февруари	400	20	20						
3	Март	0	22	0						
Всичко 2010 година		447	62	7		Всичко 2010 година	447	62	7	0,36%

Среднопретеглената цена на една акция е 7,05 лева.

Среднодневният обем на продажбите през тримесечието е 7 броя акции.

Очевидно кризата се отразява и на търговията с акции на дружеството като през тримесечието са продадени само 447 броя на две дати.

20. Антикризисна програма

От средата на 2009 год. дружеството има изготвена **антикризисна програма**.

Нейната цел е осигуряване на дейността през кризисния период с минимални приходи от производствената дейност, осигуряване на приходи от продажби на непроизводствени активи и минимизиране на всички разходи и плащания.

Основната задача е нарастване на производството чрез подновяване на спрените договори и сключването на нови такива.

В таблицата по долу са посочени изделията, които очакваме да се произведат през 2010-та и следващите години.

№ по ред	Изделия	Клиенти	Стойност в хил. лв.	Пояснения
I.	Изделия, договорени за производство през 2010г. и следващите години		22 946	
1	Шлюзове - 2 броя	Бесттехника ЕООД - София (за Атомстрой-експорт - Русия)	16 038	За АЕЦ Белене. По един шлюз към всеки реактор.
2	Мелници за рудодобива - проект Kevitca	Аутотек - Финландия	3 343	Изпълнението на договора е спряно в началото на 2009 год. Предстои възобновяване на изпълнението през 2-ро тримесечие на 2010 год.
3	Барботьор (топлообменник) - 2 броя	Бесттехника ЕООД - София (за Атомстрой-експорт - Русия)	1 217	За АЕЦ Белене. По един Барботьор (топлообменник) към всеки реактор.
4	Трошачно-мелещи инсталации за обработка на карьерни материали	"Струма 1892" АД (за "Макати" ЕООД-Самоков и други клиенти)	647	Изделията се произвеждат за крайни клиенти, които сключват договори със "Струма 1892" АД, защото са свикнали да работят с това дружество от десетилетия.
5	Задвижване за поточна линия (зъбен венец и лебедка маневрена)	Dal makina - Турция	395	
6	Модернизация и реконструкция на 5 броя мостови кранове	Бесттехника ЕООД - София (за "Чугунолеене" - АД, Ихтиман)	326	Довършителни работи
7	Механообработка на отливки и изковки	"Радомир Метал Индъстрийз" АД - България	270	
8	Входящи клапанни тръби за водни турбини	Alstom Power Hydro - France	211	
9	Конструиране, доставка и мон-таж на кран мостов за DSFSF	Бесттехника ЕООД - София (за Консорциум "NUKEM"-GmbH)	236	Довършителни монтажни работи

№	Изделия	Клиенти	Стойност	Пояснения
10	Ремонт на мелница и редуктор за циментов завод	"Девня Цимент" АД - България	117	
11	Техническо обслужване на повдигателни съоръжения в ДП "РАО"	Бесттехника ЕООД - София (за ДП "РАО" - Козлодуй)	35	
12	Конструирание, доставка и мон-таж на 3 броя кранови колички	Бесттехника ЕООД - София (за "АЕЦ Козлодуй" - ЕАД)	31	Довършителни монтажни работи
13	Други изделия	Други клиенти	80	
П.	Изделия за 2010-та и следващи години, които са в процес на договаряне и се очаква сключването на договори		34 849	От тях 20,1 млн. лв. за завършване през 2010 година
1	Статор и челна част на генератори за ВЕЦ	Бесттехника ЕООД - София (за ALSTOM - Франция)	7 516	Обект СИJEVNA
2	Мелници за рудодобива	Outotec - Финландия	6 000	
3	Ротор на генератори за ВЕЦ	Бесттехника ЕООД - София (за ALSTOM - Франция)	3 456	Обект СИJEVNA
4	Модернизация на козлови кранове ВК1000	Бесттехника ЕООД - София (за Атомстройекспорт - Русия)	2 744	Обект АЕЦ Белене. Кранове за изграждане на стоманобетонния защитен корпус на Първи реактор.
5	Оборудване на нова линия за производство на олово	Бесттехника ЕООД - София (за КЦМ Технолоджи-Пловдив)	2 148	
6	Съоръжения за хим. индустрия	Бесттехника ЕООД - София (за Agropolichim-Bulgaria)	2 126	
7	Оборудване и съоръжения за увеличаване на мощностите за добив и транспорт на клинкер	Девня Цимент АД - България	1 960	
8	Ротор на генератори за ВЕЦ	Бесттехника ЕООД - София (за ALSTOM - Франция)	1 109	Обект KAVSAK&KORPU-Турция
9	Вентилаторни тела за електроцентрали в Германия	Howden Ventilatoren - Германия	1 023	Нов договор, който заменя стар, чието изпълнение е спряно от клиента в началото на 2009 год.
10	Стоманени конструкции за пасарелка за метростанция Надежда, София	Станилов ЕООД	964	

№	Изделия	Клиенти	Стойност	Пояснения
11	Ротор на генератори за ВЕЦ	Бесттехника ЕООД - София (за ALSTOM - Франция)	935	обект ALQUEVA II
12	Водонапорен тръбопровод към водна турбина	Бесттехника ЕООД - София (за ALSTOM - Франция)	802	Обект VINTROU
13	Съоръжения за хим. индустрия	Бесттехника ЕООД - София (за Vinciconsulting-Bulgaria)	759	
14	Статор на генератори за ВЕЦ	ALSTOM - Франция	665	обект ENERJISA-Турция
15	Съоръжения за хим. индустрия	Бесттехника ЕООД - София (за Agropolichim-Bulgaria)	381	
16	Претоварач за скрап	Бесттехника ЕООД - София (за TKF-Germany)	381	
17	Защитни врати за сонарен и за торпеден отсек на фрегата	Бесттехника ЕООД - София (за ASTRIANE - Франция)	376	Обект Fregate Fremm
18	Оборудване за химическата индустрия	Бесттехника ЕООД - София (за Robert Bosch GmbH - Германия)	346	
19	Подкранови пътища	Бесттехника ЕООД - София (за NUKEM DSFSF)	329	Обект АЕЦ Козлодуй
20	Мостови кран, Q=10t Lk=14m	Бесттехника ЕООД - София (за Електростомана АД - Карлово)	293	
21	Оборудване на цех за ликвидация на съоръжения от АЕЦ	Бесттехника ЕООД - София (за ONET TECHNOLOG-France)	258	
22	Резервни части (зъбни венци) - 2бр.	Бесттехника ЕООД - София (за Agropolichim-Bulgaria)	153	
23	Други изделия	Други клиенти	125	
Всичко договорени и в процес на договаряне			57 795	

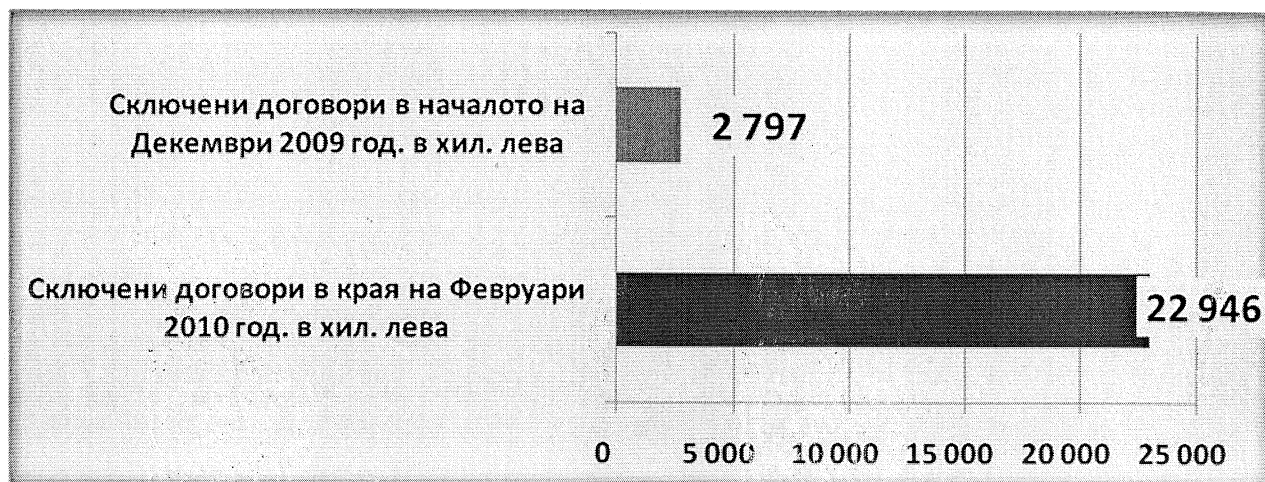
В първия раздел на таблицата са посочени изделията, които вече са договорени за производство и чието изпълнение ще започне през 2010 година. Те са на стойност 22,9 млн. лв.

Във втория раздел на таблицата са посочени изделията, които са в процес на договаряне и вероятността от подписване на договори е значителна. Те са на обща стойност 34,9 млн. лв.

Изделия на стойност 15,8 млн. лв. се планира да бъдат завършени през 2010 година.

Общо приходите от завършените през 2010 год. изделия и продажбите на неоперативни активи следва да бъдат на стойност 18 млн. лв. Като вземем предвид и авансовите плащания, постъпленията по плана за паричните потоци се очаква да бъдат близо 25 млн. лв.

Следва графика, която показва сключените договори в началото на декември 2009 год. и договорите, сключени в края на февруари 2010 год. Увеличението е над 8 пъти.

От началото на 2010 година започна възходяща тенденция по отношение на възстановяване на договорните отношения с традиционните клиенти.

След продължителни преговори и доказване на производствени възможности се сключват и първите договори за производство на оборудване за строящата се ядрена електроцентрала в Белене. Тези първи два договора са на стойност 17,3 млн. лв. Подготвя се сключването до края на I-во полугодие на договори за производство на оборудване за тази електроцентрала на стойност 59,3 млн. лв. Производството ще започне до края на 2010 год. като продължи и през следващите години.

Бизнес-планът на дружеството предвижда през 2010 година да се осъществят продажби на продукция в размер на 74% от достигнатите през 2008 година и 117% спрямо продажбите през 2009 година.

За първото и второ тримесечие на настоящата година продажбите на продукция са на равнището от второто полугодие на 2009 година. От второто полугодие на 2010 година се предвижда заводът постепенно да заработи с пълен капацитет, доближавайки се до предкризисното производствено равнище.

Имайки предвид, че повечето договори предвиждат авансови плащания, реалните постъпления на парични средства по плана за паричните потоци ще бъдат поне със 7 млн. лева по-големи от приходите.

На второ по значимост място в антикризисната програма, са очакваните приходи от продажби на материални активи, които не са свързани с производствената дейност. Това са земи, сгради, машини и съоръжения, готови и полуготови изделия. Антикризисната програма съдържа списъци с такива активи на обща стойност 21,9 млн. лева. Нашите очаквания са, че реално могат да се продадат $\frac{1}{4}$ от тях. Поради това в прогнозните парични потоци за следващите две години са заложили приходи от такива продажби в размер на 5 млн. лева.

В изпълнение на програмата вече са осъществени реални продажби на неоперативни активи. Тук се включват ремонтираната част на Корпус 20, производствения цех със столова в с. Слащен и линейния електропровод в същото село.

Обявените за продажба материални активи са публикувани на сайта на дружеството и на сайтовете на специализирани фирми, занимаващи се със съответните видове продажби.

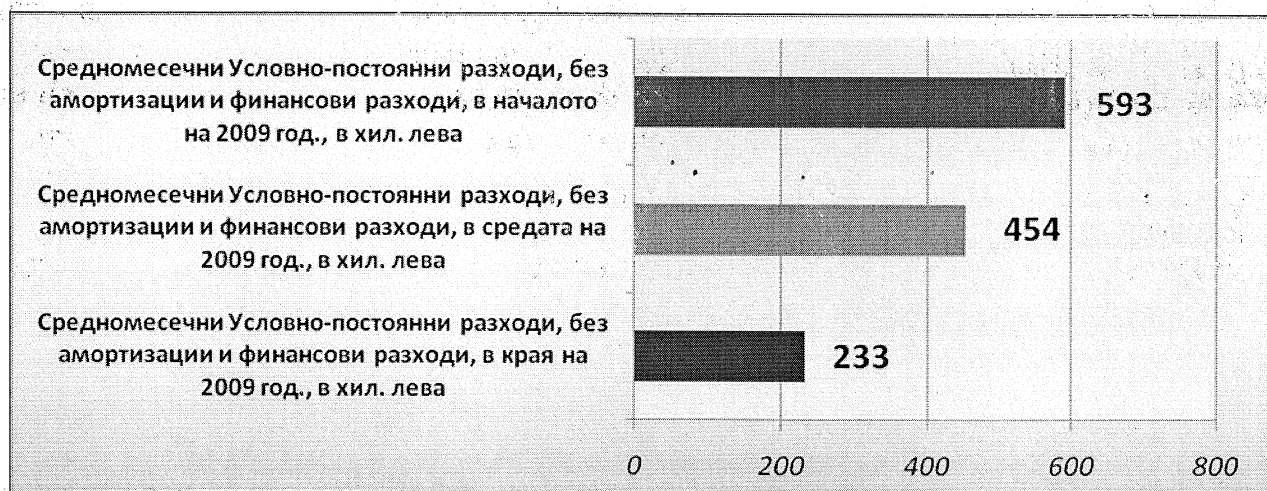
Основната част от продажбите на тези активи са заложили през периода м. януари – м. септември 2010 година. Реализираните входящи парични потоци следва да покриват основната част от разходите на дружеството през този период.

Третото направление от антикризисната програма на „Бесттехника ТМ-Радомир” ПАД е намаляването на разходите.

Приложените на практика мерки доведоха само през 4-то тримесечие на 2009 год. до намаляване на условно-постоянните разходи с над 60%.

Тенденцията се запази и през първото тримесечие на 2010 година:

Следващата графика дава нагледна представа за намаленията на средномесечния размер на Условно-постоянните разходи (без амортизации и финансови разходи) през 2009 год., в хил. лева.

С най-голям дял са разходите, свързани с функционирането на работната сила: заплати, осигуровки, данъци върху доходите, транспорт, работно облекло.

Както посочихме и в предходната точка, намаляването на тези разходи се осъществява по следните начини:

1. Фактическо намаление на персонала чрез освобождаване на нискоквалифицираните работници. Ресективно следва намаляване на разходите на дружеството за заплати и осигуровки.

2. Намаляване на заплащането на основните производствени работници, което е на база изработено от тях. При липсата на работа, поради кризата, изработеното е малко, съответно и заплатите на тази категория персонал са ниски.

3. На непрекия производствен персонал заплатите бяха първо намалени с 25% през м. септември 2009 год., а от ноември се премина на половин работен ден. Респективно и заплащането спадна двойно. Работата и заплащането на половин работен ден продължава и през настоящата година.

4. Намаляване възнагражденията на мениджърския състав, включително и органите за управление. Тези възнаграждения са с голям размер и намаляването им над 2 пъти оказва съществено влияние, не само икономическо а и морално-политическо.

5. Минимизиране на разходите за транспорт на персонала и за работно облекло на същия.

В резултат на взетите мерки за оптимизиране на енергийните разходи, намаля потреблението на електроенергия и природен газ.

Разходите за горива намаляха чрез въвеждането на лимити за потреблението им.

Ограничиха се телекомуникационните разходи, както и плащанията на различни външни услуги.

Задълженията към държавата се обслужват в минимални размери. Това се отнася както за обединените и разсрочени за 8 години с правителствено решение задължения, така и за новонатрупаните такива през периода от началото на кризата. Към момента данъчните власти проявяват разбиране относно тежкото финансово състояние на дружеството.

21. Предвиждано развитие на предприятието през 2010 година

Изготвеният **Бизнес-план за 2010 година** предвижда увеличаване на производствената дейност, но съобразно обусловените от световната икономическа криза условия. Същият се състои от четири основни части:

- Производствена програма;
- План по труда;
- Финансов план за приходите, разходите и паричните потоци;
- Бюджети на дирекциите – 8 броя.

Гаранция за реализма на производствената програма за 2010 година са сключените договори и получени заявки от досегашни и нови клиенти.

Договорената и включена в производствената програма за 2010 година продукция е посочена в началото на предходната точка „Антикризисна програма”.

През 2010 г. се осъществяват процеси на непрекъснато договаряне на допълнителна нова продукция, както за текущата година, така и с преход за следващите години:

Предвид индикациите за започващо съживяване на пазарите в САЩ и Западна Европа, както и факта че продукцията на дружеството се произвежда основно за европейски клиенти, очакваме договорната обезпеченост и натоварването на мощностите на „Бесттехника ТМ–Радомир” ПАД да отбележат чувствително подобрене още през третото тримесечие на настоящата година.

Предпоставка за това са и вече подписаните два договора за производство на шлюзове и барботьори за руската „Атомстройекспорт”. Това оборудване е предназначено за двата реактора на АЕЦ Белене. Договорите са на обща стойност 17,3 млн. лева и бяха подписани в средата на февруари 2010 година.

До края на полугодиято се очаква да бъдат подписани допълнителни договори с „Атомстройекспорт” на обща стойност 59,3 млн. лева, чийто срок на изпълнение е до края на 2015 година.

В следващата таблица е посочен вида на оборудването за АЕЦ Белене и стойността на очакваните допълнителни договори в хил. лева.

№ по ред	Изделия	Стойност в хил. лева	Пояснения
1	Резарвоари	22 195	148 бр. резервоари. Пълен инженеринг: проектиране, производство, доставка, монтаж.
2	Кран мостов Машинна зала	4 491	Два крана с товароподемност 360/200+32+6,3 тона Lк=43 м.
3	Кран мостов Машинна зала	2 132	Два крана с товароподемност 15 тона Lк=43 м.
4	Плъзгащи врати на транспортния портал	3 039	2 броя за блок 1 и 2. Врати пред Транспортния шлюз
5	Шлюзова количка	1 361	2 броя за блок 1 и 2. За Транспортния шлюз
5	Врати и люкове	15 891	2962 броя за двата блока
6	Оборудване бетонна шахта на реактора	2 865	Закладни, Суха защита, Топлинна защита
7	Оборудване бетонна шахта за ревизия на реактора	845	Закладни, Опори, площадки
8	Кранове конвенционални	6 454	140 броя Товароподемни кранове
О Б Щ О :		59 273	

За нас е особено важна **оценката на риска по проекта за АЕЦ Белене**. В тази връзка от особено значение са договореностите с партньорите ни от „Атомстройекспорт” за резервните варианти при неблагоприятно развитие на проекта. Основният момент в тези договорености е, че възлаганото ни за производство атомно оборудване е универсално по отношение на руските атомни реактори. Това означава, че при спиране на проекта АЕЦ Белене, произведените от нас изделия ще се ползват за други изградени ядрени реактори. Такива се предвиждат в Армения, Турция, Индия и самата Русия.

Основните показатели, заложиени в бизнес-плана за 2010 година, са следните:

1. Приходи в размер на 17 912 хил. лева, разпределени както следва:

→	Производство на промишлена продукция	15 750 х. лв.
→	Приходи от продажба на стоки	85 х. лв.
→	Приходи от услуги	18 х. лв.
→	Продажби на неоперативни активи	1 695 х. лв.
→	Продажби на технологични отпадъци, стружки и бракувани материали за скраб	140 х. лв.
→	Приходи от наеми	89 х. лв.
→	Други приходи	80 х. лв.
→	Приходи от финансираня	16 х. лв.
→	Финансови приходи	39 х. лв.

2. Разходи в размер на 17 706 хил. лева, разпределени както следва:

→	За материали	6 267 х. лв.
→	За външни услуги	972 х. лв.
→	Амортизации	4 380 х. лв.
→	За заплати и възнаграждения	3 064 х. лв.
→	За осигуровки	524 х. лв.
→	Местни и еднократни данъци и такси	180 х. лв.
→	Други разходи	425 х. лв.
→	Суми с корективен характер	513 х. лв.
→	Финансови разходи (преобладаващо лихви)	1 381 х. лв.

3. Счетоводна печалба в размер на 206 хил. лева.

➤ Корпоративен данък - 21 хил. лева;

➤ **Чиста печалба - 185 хил. лева.**

4. Нормочасове - 214 200.

5. Производителност на основните нормени работници - 130 нормочаса месечно на един основен нормен работник (присъствен).

6. Средногодишната численост на персонала е 350 човека, разпределени по следния начин:

➤ Основни нормени работници - 166 човека;

➤ Непряк производствен персонал: спомагателни работници, кранисти, диспечери, цехови технолози, началник цехове, помощен персонал: оперативно управление на производството; работници по ремонта; контрол на качеството; газово и енергийно стопанство; техническа подготовка на производството - 123 човека;

➤ Управленчески, административно-технически и помощен персонал в дружеството - 29 човека;

➤ Охрана (физическа и противопожарна) - 32 човека.

7. Инвестициите в дълготрайни (нетекущи) активи през 2010 година се планира да бъдат в размер на 1 929 хил. лева и са посочени в долната таблица.

№ по ред	Описание на планираните за 2010 година инвестиции по основни групи	Стойност (хил. лева)
1	Инвестиции в ДМА, без тези на ЛИЗИНГ (нови ДМА + основен ремонт, модернизация и реконструкция на съществуващи ДМА + създаване на ДМА по стопански начин)	950
2	Плащания по лизингови договори за придобити ДМА (първоначални и месечни лизингови вноски)	959
3	Инвестиции в нематериални дълготрайни активи (ERP система за управление и други)	20
Инвестиции - общо		1 929

22. Изпълнение на програмата за прилагане на международно признатите стандарти за добро корпоративно управление

“Бесттехника ТМ-Радомир” ПАД разполага с разработена и приета от ръководството **Програмата за прилагане на международно признатите стандарти за добро корпоративно управление.** Същата е изготвена съгласно изискванията на чл. 94, ал. 2, т. 3 от Закона за публично предлагане на ценни книжа. Програмата се изпълнява съгласно изискванията на закона. **Дейността на управителните и на контролните органи на дружеството през изтеклата година съответства на тези стандарти.**

На настоящия етап не се налага извършването на преоценка на програмата и промяната ѝ с цел подобряване прилагането на стандартите за добро корпоративно управление в дружеството. Същата се изпълнява в съответствие с основната цел на корпоративното управление, а именно увеличаване на изгодата за акционерите.

Задачите на действащата програма са: утвърждаване на принципите за добро корпоративно управление в дружеството; поощряване на успешните стопански дейности на предприятието; повишаване на доверието на акционерите, инвеститорите и лицата, заинтересовани от управлението и дейността на дружеството.

Имайки предвид, че корпоративното управление е управление от страна на акционерите посредством избрани от тях управителни органи, могат да се посочат следните **основни положения при изпълнението на програмата:**

А. "Бесттехника ТМ-Радомир" ПАД е създадо ясно дефинирани отговорности на ръководителите и отчетност пред акционерите. Дружеството има едностепенна структура на управление – Съвет на директорите, който е с ясно разграничени правомощия, функции, задължения и отговорности. Действията на

членовете на Съвета са напълно обосновани, добросъвестни, и се извършват с грижата на добър търговец, в интерес на дружеството и акционерите.

Съветът на директорите е избран от Общото събрание на акционерите. От своя страна той избира, назначава, контролира и освобождава от длъжност изпълнителните директори.

Б. Изпълнителните директори, които са и членове на Съвета на директорите: осъществяват управлението на "Бесттехника ТМ-Радомир" ПАД; организират и ръководят оперативната дейност на дружеството като извършват всички действия и сделки, свързани с упражняване на търговската дейност; представят на СД бизнес-планове и текущи разчети по тримесечия; уведомяват в писмена форма СД за всички обстоятелства от съществено значение за дружеството; сключват, изменят и прекратяват трудовите договори, налагат дисциплинарни наказания, стимулират и санкционират персонала на дружеството, командирова работниците и служителите при спазване на действащата нормативна уредба; създават условия за социално развитие на колектива в дружеството и за подобряване на условията на труд, подписват и изпълняват колективния трудов договор.

В. Правата на акционерите са защитени. Това се осигурява като: сделките с акциите на "Бесттехника ТМ-Радомир" ПАД се извършват само на регулираните пазари на ценни книжа, както и чрез инвестиционни посредници; всеки акционер има право да продава част или всичките си акции на друго лице за определена цена по всяко време без съгласието на управителния орган или другите акционери.

Г. Всеки акционер има право да получава необходимата информация и да участва при вземането на решения за: изменения и допълнения на Устава на дружеството; определяне основните насоки за дейността на дружеството; определяне броя, избора и освобождаването на членове от Съвета на директорите и определяне възнаграждението им; назначаване и освобождаване лицензиран одитор; одобряване на Годишния финансов отчет; освобождаване от отговорност на членовете на Съвета на директорите след приемане на отчета за неговата дейност; други права съгласно ТЗ и Устава на дружеството.

Д. Акционерите получават достатъчна и своевременна информация за датата, мястото и дневния ред на Общото събрание на акционерите. Акционерите могат да задават всякакви въпроси, които ги интересуват, във връзка с дневния ред на Общото събрание или взети решения и други въпроси, които не представляват вътрешно-фирмена тайна. За получаване на своевременна информация се грижи Директорът за връзка с инвеститорите.

Е. Акционерите са равнопоставени и миноритарните акционери са защитени. Всяка акция дава право на един глас в Общото събрание на акционерите, право на дивидент и на ликвидационен дял, съразмерни на номиналната стойност на акцията. Акционерите участват в Общото събрание лично или чрез представител. Гласовете са равнозначни, независимо дали са дадени лично или неприсъствено. За вземането на важни решения от Общото

събрание на акционерите, като изменение и допълнение на Устава, увеличаване и намаляване на капитала, преобразуване и прекратяване на Дружеството, се изисква мнозинство 2/3 от представения капитал при присъствие или представяне на събранието най-малко на 2/3 от капитала. За вземане на решение за овластяване на Съвета на директорите за сключване на сделки по чл.114 от ЗППЦК и одобряване на договорите за съвместно предприятие се изисква мнозинство 3/4 от представения капитал.

Ж. Спазват се всички законови и договорни права на заинтересованите лица. Същите изразяват мнение, дават предложения при вземане на решения от управителните органи за структурни промени в Дружеството, промени в личния състав, обсъждане на бизнес плана на Дружеството и други въпроси, свързани с дейността. Заинтересованите лица имат достъп до съответната информация, необходима им за изразяване на мнение и даване на предложения по конкретни въпроси.

З. Информацията за дейността на "Бесттехника ТМ-Радомир" ПАД е прозрачна и се разкрива своевременно.

Управителните органи проверяват годишните, тримесечните и текущите отчети, а изпълнителните директори заверяват същите с подписа си. Директорът за връзка с инвеститорите представя годишния и тримесечните отчети своевременно в ДКЦК и публикува съобщение в ежедневник. Всеки акционер или инвеститор може да се запознае със съдържанието на представените отчети.

Годишният одит се извършва от независим одитор, избран от Общото събрание на акционерите. Информацията се изготвя, одитира и разкрива съгласно националните счетоводни стандарти и международните стандарти за финансови отчети.

Дружеството уведомява своите акционери и инвеститорите чрез вписване в съдебния регистър, публикации и представяне в ДКЦК на промените в Устава, в управителните и контролни органи и други данни от съществено значение.

И. Инициативност на ръководните органи.

Управителните органи имат предприемаческа нагласа и вземат решения, които помагат на "Бесттехника ТМ-Радомир" ПАД да се развива. Те са запознати с въпросите от местно естество, които засягат дейността на дружеството, както и с международните тенденции и събития, които могат да засегнат дейността на предприятието.

Управителните органи работят за развитието на дружеството. Те гарантират, че дружеството се отнася справедливо и честно и към други заинтересовани лица, включително служители, доставчици, клиенти и обществото като цяло. Управляващите предпочитат интереса на дружеството пред своя собствен интерес.

Запазва се поверителността на непубличната информация за дружеството, дори след като дадени лица вече не са членове на управителните органи.

К. Инициативи за защита правата на акционерите.

Правата на акционерите се защитават преди всичко чрез ефективно използване на ресурсите и отговорност за използването на тези ресурси. В Устава на дружеството е предвидено правото на акционерите да бъдат информирани по съществени корпоративни въпроси.

Л. Инициативи за връзки с инвеститорите.

Съгласно чл. 116г, ал.1 от ЗППЦК през август 2002 год. в "Бесттехника ТМ-Радомир" ПАД е създадена длъжността "Директор Правно обслужване и връзки с инвеститорите".

Директорът за връзки с инвеститорите поддържа непрекъснат диалог с инвеститорите, борсовите аналитици и финансовите издания. Той провежда активна програма за предоставяне на материали на пресата в установените от Закона срокове и друга информация, която популяризира името и дейността на дружеството. Директорът представя Доклад за дейността (отчет) за постигнатите от него резултати на Годишното общо събрание на акционерите.

Директорът за връзки с инвеститорите води и поддържа точни и пълни протоколи от заседанията на управителните органи във връзка с увеличаване на изгодата за акционерите и за дружеството като цяло. Той координира с управителните органи създаването на дневен ред на заседанията. Същият подава задължителните документи за разкриване на информация по ЗППЦК в сроковете, определени от Закона, на Комисията по ценните книжа, Централния депозитар и Българската фондова борса.

Директорът поддържа регистри за информация съгласно ЗППЦК относно заявките за информация от акционерите, материалите за Общото събрание на акционерите, протоколи от заседанията на управителните органи, отчетите и информацията, изпратени до КЦК, ЦД и БФБ. Той подпомага Управителните органи на дружеството за вземането на решения по въпроси, свързани с текущата дейност, при стриктно спазване на законовите регламенти.

М. Инициативи за подобряване разкриването на информация.

В "Бесттехника ТМ-Радомир" ПАД е създадена програма, според която Управителните органи анализират резултатите от дейността на Дружеството. Програмата обръща специално внимание на изминалите събития, тяхното отражение и ако се очаква те да продължат, на бъдещото им въздействие върху отчетните резултати. Изработени са процедури, съгласно които Управителните органи проверяват годишните, тримесечните и текущите отчети, изисквани от ЗППЦК, за да се гарантира, че те са пълни, точни и своевременно представени.

Веднъж годишно Управителните органи извършват проверка и контрол на ефективното изпълнението на програмата за корпоративно управление. Извършва се както вътрешна проверка от страна на дружеството, така и проучване мнението на акционерите и другите заинтересовани лица. Управителните органи изготвят писмени отчети за изпълнението на програмата и предложените изменения и допълнения.

23. Важни събития, настъпили след годишното счетоводно приключване

Няма важни събития, настъпили след годишното счетоводно приключване, които следва да бъдат оповестени в настоящия отчет.

24. Заключение

В заключение може да се посочи, че настоящата световна икономическа криза продължава да нанася тежки икономически удари върху „Бесттехника ТМ-Радомир” ПАД.

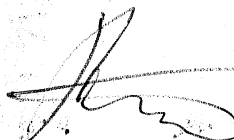
Към това следва да се добави неадекватната и рестриктивна политика на обслужващата ни банка. Отказът на ОББ да издава банкови гаранции на дружеството ни нанесе следващия неочакван удар. В средата на февруари 2010 година беше подписан договор с Атомстройекспорт за производство на два броя транспортни шлюзове на стойност 8,2 млн. евро, предназначени за АЕЦ. Съгласно условията на договора, клиентът ни извършва авансово плащане срещу издадена банкова гаранция. Необяснимо защо, ОББ отказва издаването на такава гаранция, което лишава дружеството от оборотни средства, необходими за закупуване на материалите и започване на производството.

Настъпващото оживление на международните пазари ще позволи нарастване на производството и приходите, започвайки от второто полугодие на 2010-та година. Успоредно с това нарастване, „Бесттехника ТМ-Радомир” ПАД ще може да извършва поетапно погасяване на натрупаните задължения.

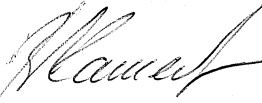
гр. Радомир

30.03.2010 година

Директор “Финанси и планиране”:

 /В. Дрехарски/

Директор “Правно обслужване и връзки с инвеститорите”:

 /Р. Каменов/

УТВЪРДИЛ,
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР:

 /Ев. Евтимов/
